

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ

Δρ. Γκούμας Σπυρίδων
Καθηγητής ΠΑΔΑ

ΚΟΣΤΟΣ - ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Βασικές Έννοιες :

- Κόστος
- Έξοδο
- Δαπάνη
- Έκτακτη Ζημιά
- Έσοδο

ΚΟΣΤΟΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Κόστος είναι η διάθεση αγοραστικής δύναμης για την απόκτηση υλικών ή άυλων αγαθών ή/και υπηρεσιών με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους ή τη διάθεσή τους για την απόκτηση εσόδων από πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών ή την κάλυψη κοινωνικών αναγκών.

ΚΟΣΤΟΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Έξοδο είναι το κόστος που παύει να υπάρχει ή εκπνέει μέσα σε μια διαχειριστική χρήση για την εξυπηρέτηση του σκοπού της οικονομικής μονάδας, ανεξάρτητα από το πότε θα πληρωθεί.

ΚΟΣΤΟΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Δαπάνη είναι κάθε ενέργεια ή διαδικασία που δημιουργεί κόστος ή έξοδο.

Η δαπάνη δηλαδή είναι η γενεσιουργός αιτία του κόστους ή του εξόδου.

ΚΟΣΤΟΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Έκτακτη ζημιά είναι η απώλεια κόστους από ένα τυχαίο γεγονός χωρίς να συμβάλλει στην πραγματοποίηση του σκοπού της οικονομικής μονάδας.

ΚΟΣΤΟΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Έσοδο είναι η απόκτηση αγοραστικής δύναμης, η οποία αποκτάται άμεσα ή έμμεσα από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή τυχόν επιχορηγήσεις.

Το έσοδο δημιουργείται τη στιγμή που γίνεται απαιτητό άσχετα με το πότε θα εισπραχθεί.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΠΟ ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

- Εφοδιασμός
- Παραγωγή
- Διοίκηση
- Έρευνα και Ανάπτυξη
- Διάθεση
- Χρηματοοικονομική

ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

- Έννοια κύριων και βοηθητικών κέντρων κόστους
- Προσδιορισμός κόστους κύριων και βοηθητικών κέντρων
- Φύλλο μερισμού κατ'είδος εξόδων

ΚΥΡΙΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

- **Κύρια κέντρα κόστους** (κύρια τμήματα παραγωγής) είναι εκείνα στα οποία παρέχονται υπηρεσίες ή γίνεται επεξεργασία υλικών και παράγονται προϊόντα ή κατασκευάζονται πάγιες εγκαταστάσεις.

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

- **Βοηθητικά κέντρα κόστους** (βοηθητικά τμήματα παραγωγής) είναι εκείνα που το κόστος τους κατανέμεται στα κύρια κέντρα κόστους ή και σε άλλα βοηθητικά, γιατί με τις παρεχόμενες σ' αυτά υπηρεσίες τους εξασφαλίζουν την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία τους.

ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Κόστος παραγωγής είναι το σύνολο κάθε μορφής κόστους που πραγματοποιείται για την παραγωγή μιας υπηρεσίας ή ενός έτοιμου προϊόντος.

Τα συστατικά στοιχεία του κόστους παραγωγής είναι τα κάτωθι:

1. Ανάλωση Πρώτων Υλών
2. Άμεση Εργασία
3. Γενικό Κόστος Παραγωγής

ΑΡΧΙΚΟ Ή ΒΑΣΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

- **Αρχικό κόστος** είναι εκείνο το οποίο σχηματίζεται από την **ανάλωση πρώτων υλών** και την **άμεση εργασία** που ενσωματώνονται στο προϊόν ή στην υπηρεσία που παράγεται.
- Το αρχικό ή βασικό κόστος είναι άμεσο κόστος.

ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ

Κόστος Μετατροπής είναι το σύνολο των οργανικών εξόδων που πραγματοποιούνται στο στάδιο μετατροπής ενός υλικού από μία μορφή σε άλλη κατά τη διάρκεια ενός σταδίου ή φάσεως κατεργασίας. Το κόστος μετατροπής περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες στοιχείων κόστους:

- Άμεση εργασία
- Γενικό Κόστος Παραγωγής

ΦΥΛΛΟ ΜΕΡΙΣΜΟΥ

Μερισμός είναι η διαδικασία με την οποία τα κατά είδος έξοδα κατανέμονται, με βάση διάφορα κριτήρα (κλείδες – βάσεις μερισμού) και επιβαρύνουν τα διάφορα κέντρα κόστους, για χάρη των οποίων πραγματοποιούνται.

Η διαδικασία του μερισμού επιτυγχάνεται με την σύνταξη του **Φύλλου Μερισμού των κατά είδος εξόδων**.

ΒΑΣΗ ΜΕΡΙΣΜΟΥ

Είναι το κριτήριο, με βάση το οποίο, επιμερίζεται ένα είδος εξόδου στα Κύρια και Βοηθητικά κέντρα κόστους.

ΦΥΛΛΟ ΜΕΡΙΣΜΟΥ

				ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ				
A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΟΥ	ΒΑΣΗ ΜΕΡΙΣΜΟΥ	ΠΟΣΟ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΔΙΑΘΕΣΗ	ΧΡΗΜΑΤ/ΜΙΚΗ
	ΣΥΝΟΛΟ							

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΜΕΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΟΥ	ΒΑΣΗ ΜΕΡΙΣΜΟΥ
Κατανάλωση Ηλεκτρικής Ενέργειας	Kwh
Απόσβεση Μηχανημάτων	Αξία μηχανημάτων
Ύδρευση	Κατανάλωση m ³
Επίβλεψη	Αριθμός Εργαζομένων

ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΩΝ

Η Βιομηχανική Επιχείρηση «ΔΗΛΟΣ» δραστηριοποιεί σαν Κύρια Κέντρα Κόστους τις λειτουργίες Παραγωγή, Διοίκηση, Έρευνα και Ανάπτυξη, Διάθεση και Χρηματοοικονομική.

Τα παρακάτω στοιχεία αφορούν τη χρήση του 2024:

Α. Οργανικά έξοδα κατ' είδος

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	300.000€
Ηλεκτρισμός	50.000€
Ενοίκια	60.000€
Αποσβέσεις Μηχανημάτων	20.000€
Έξοδα Διαφήμισης	5.000€
Τόκοι έξοδα	3.000€
Αποσβέσεις Επίπλων	10.000€

ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΩΝ

Β. Ενδεικτικές Βάσεις Επιμερισμού

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΕ Kwh	Επιφάνεια m ²
Παραγωγή	3.000	400
Διοίκηση	500	50
Ερευνα και Ανάπτυξη	500	50
Διάθεση	1.000	100
Σύνολο	5.000	600

Παρατήρηση: Δεν υπάρχουν άλλα οργανικά έξοδα στη χρήση.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ: Η σύνταξη του Φύλλου Μερισμού των κατ' είδος εξόδων.

ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΩΝ

				ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ				
A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΟΥ	ΒΑΣΗ ΜΕΡΙΣΜΟΥ	ΠΟΣΟ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΔΙΑΘΕΣΗ	ΧΡΗΜΑΤ/ΜΙΚΗ
1	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	Μισθοδ. Κατάστ.	300.000	200.000	50.000	15.000	35.000	---
2	Ηλεκτρισμός	Καταν. Kwh	50.000	30.000	5.000	5.000	10.000	---
3	Ενοίκια	Επιφ. m ²	60.000	40.000	5.000	5.000	10.000	---
4	Αποσβέσεις Μηχανημάτων	Μητρώο Παγίων	20.000	15.000	---	5.000	---	---
5	Έξοδα Διαφημίσεων	Άμεσος καταλογισμός	5.000	---	---	---	5.000	---
6	Τόκοι έξοδα	Άμεσος καταλογισμός	3.000	---	---	---	---	3.000
7	Αποσβέσεις Επίπλων	Μητρώο Παγίων	10.000	2.000	4.000	1.000	3.000	---
	ΣΥΝΟΛΟ		448.000,00	287.000,00	64.000,00	31.000,00	63.000,00	3.000,00

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

A.

1. ΑΜΕΣΟ ή ΕΙΔΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Άμεσο κόστος είναι αυτό που αφορά ένα αντικείμενο κοστολόγησης.

2. ΕΜΜΕΣΟ ή ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Έμμεσο κόστος είναι αυτό που αφορά περισσότερα από ένα αντικείμενα κοστολόγησης και χρειάζεται επιμερισμό.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Παρατήρηση:

Το ίδιο είδος κόστους άλλοτε μπορεί να είναι άμεσο και άλλοτε μπορεί να είναι έμμεσο κόστος. Εξαρτάται από το αντικείμενο κοστολόγησης.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

B.

1. ΠΑΓΙΑΣ ΜΟΡΦΗΣ

Είναι αυτό που προορίζεται να γίνει έξοδο σε περισσότερες από μία χρήσεις.

2. ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΜΟΡΦΗΣ

Είναι αυτό που προορίζεται να γίνει έξοδο στην τρέχουσα χρήση.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Γ.

1. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ή ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Είναι αυτό που υπολογίζεται μετά την πραγματοποίηση του . Ονομάζεται και απολογιστικό κόστος.

2. ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Είναι αυτό που υπολογίζεται πριν να πραγματοποιηθεί δηλ. χρονικά στην αρχή της χρήσης.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Διακρίσεις Προκαθορισμένου Κόστους

1. ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ

Εκφράζει το ιδανικό κόστος (αυτό που μπορεί να επιτευχθεί κάτω από ιδανικές συνθήκες).

2. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Αυτό που μπορεί να επιτευχθεί κάτω από κανονικές συνθήκες.

ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Πληροφοριακή αξία:

- Το **πρότυπο κόστος** χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του κόστους παραγωγής της επιχείρησης.
- Το **προϋπολογιστικό κόστος** χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του συνολικού κόστους λειτουργίας της επιχείρησης.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Δ.

ΟΡΓΑΝΙΚΟ & ΑΝΟΡΓΑΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Κριτήριο το κατά πόσον η πραγματοποίησή του οφείλεται στην κανονική λειτουργία της επιχείρησης.

Ε.

ΟΜΑΛΟ & ΑΝΩΜΑΛΟ ΚΟΣΤΟΣ

Κριτήριο το κατά πόσον μπορεί να προβλεφθεί η πραγματοποίησή του ή όχι.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

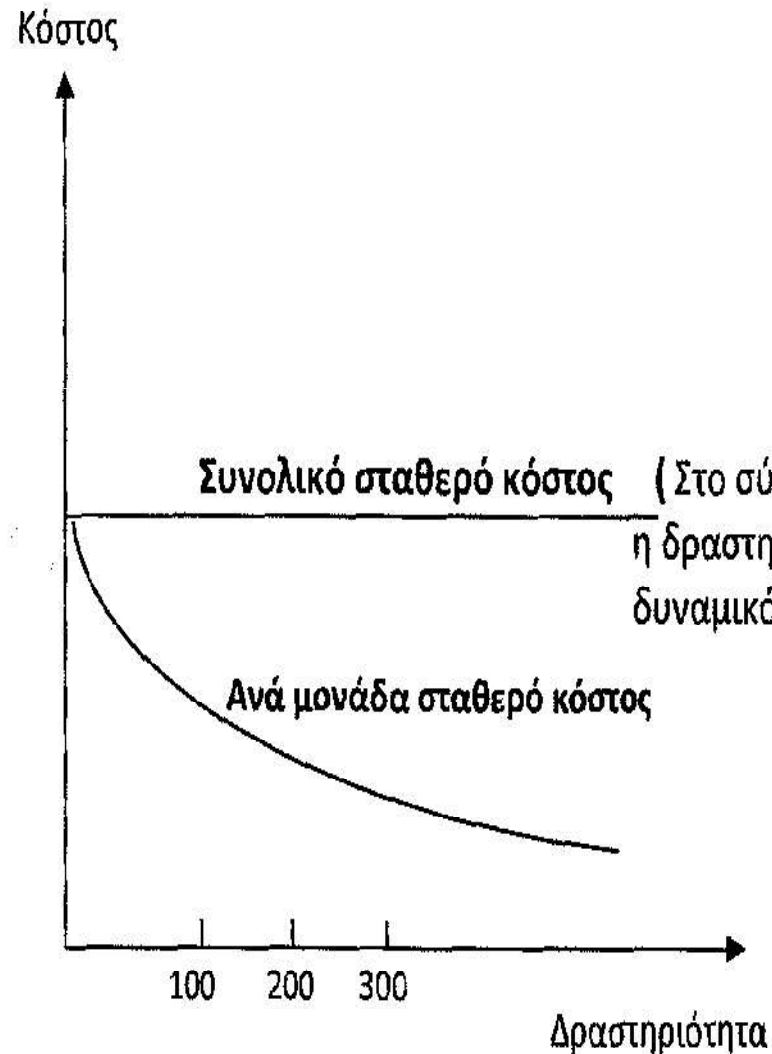
ΣΤ.

ΣΤΑΘΕΡΟ, ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ & ΗΜΙΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

Κριτήριο η συμπεριφορά του κόστους σε ενδεχόμενες μεταβολές της δραστηριότητας.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΣΤ.1 ΣΤΑΘΕΡΟ ΚΟΣΤΟΣ

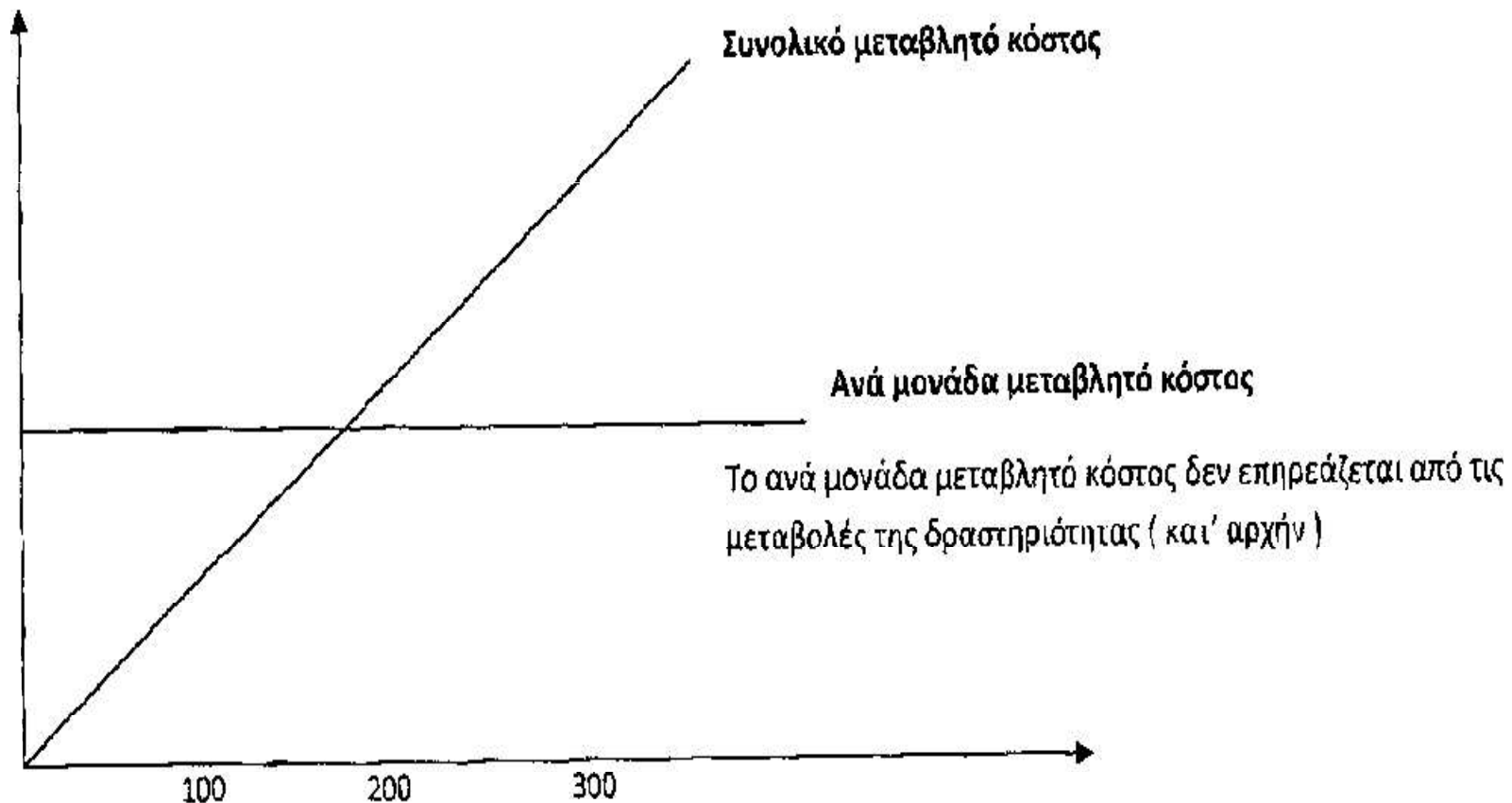

Το ανά μονάδα προϊόντος σταθερό κόστος μεταβάλλεται αντιστρόφως ανάλογα προς τις μεταβολές της δραστηριότητας. Όσες περισσότερες μονάδες παράγονται τόσο το σταθερό κόστος θα μειώνεται.

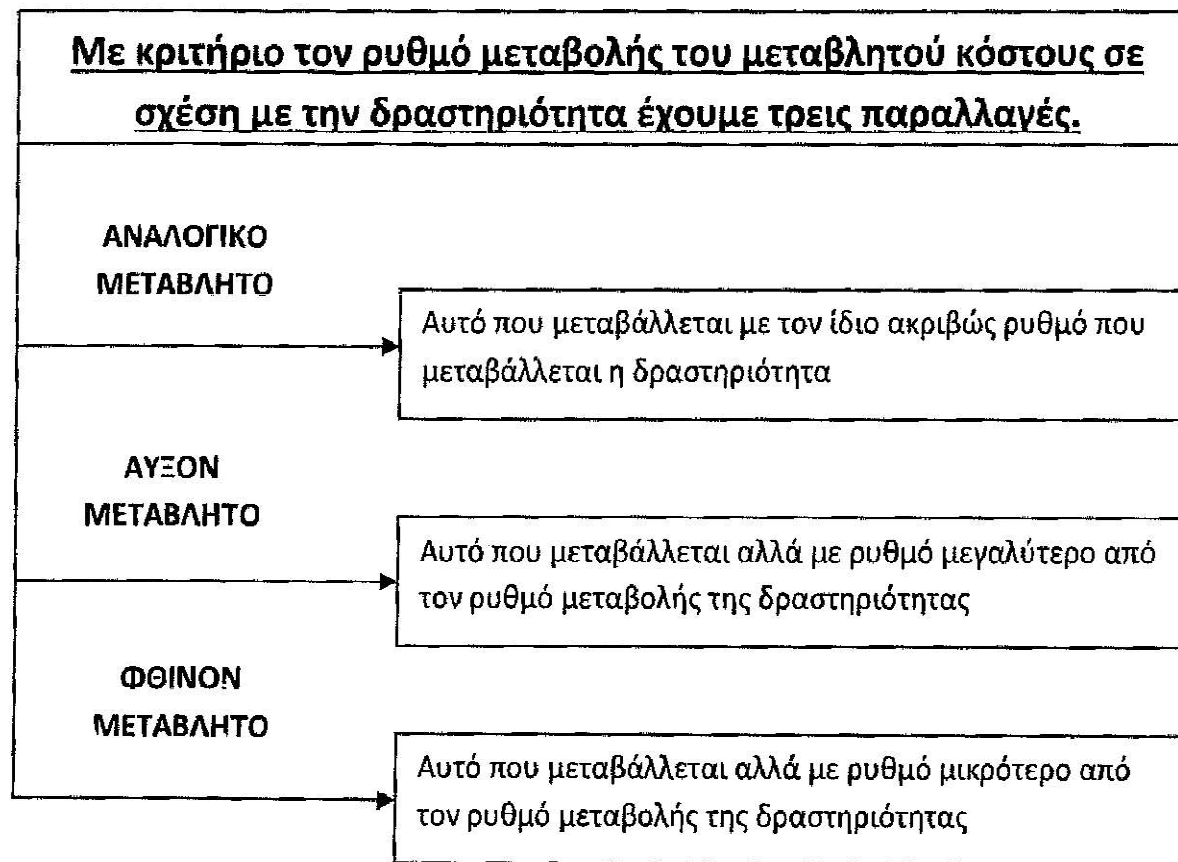
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΣΤ.2 ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

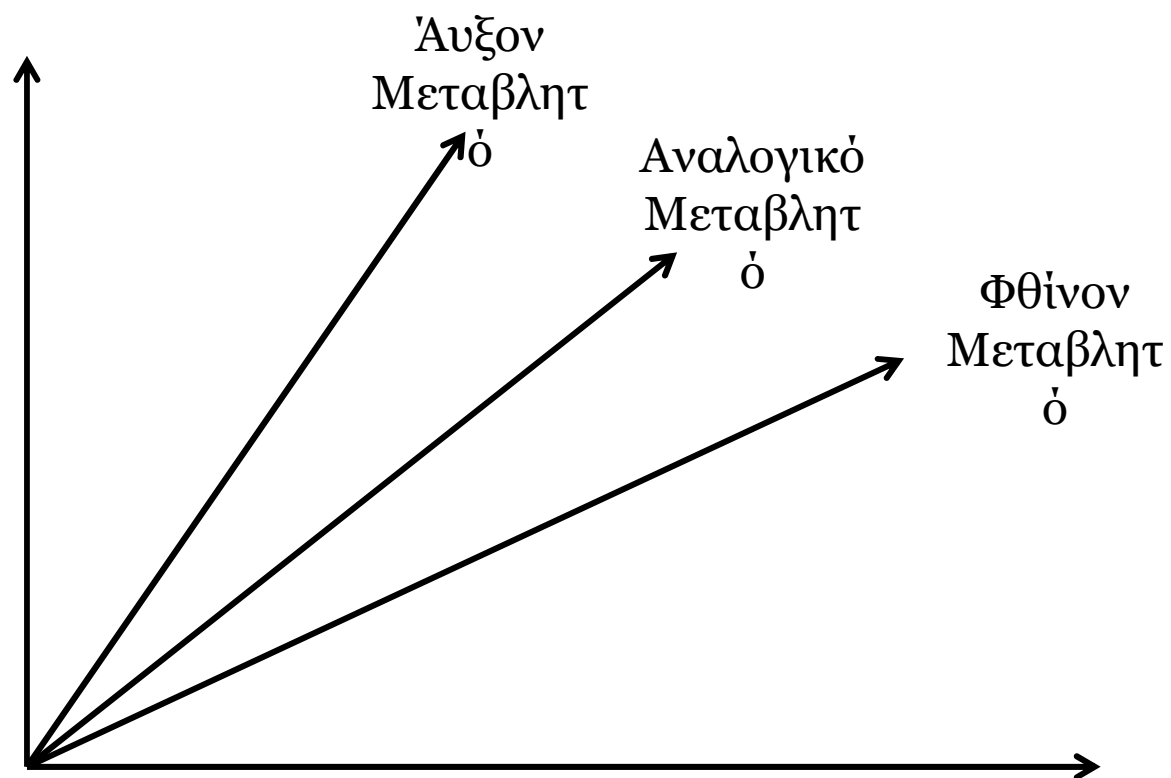
Είναι το κόστος εκείνο το οποίο στο σύνολό του μεταβάλλεται όταν μεταβάλλεται η δραστηριότητα

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

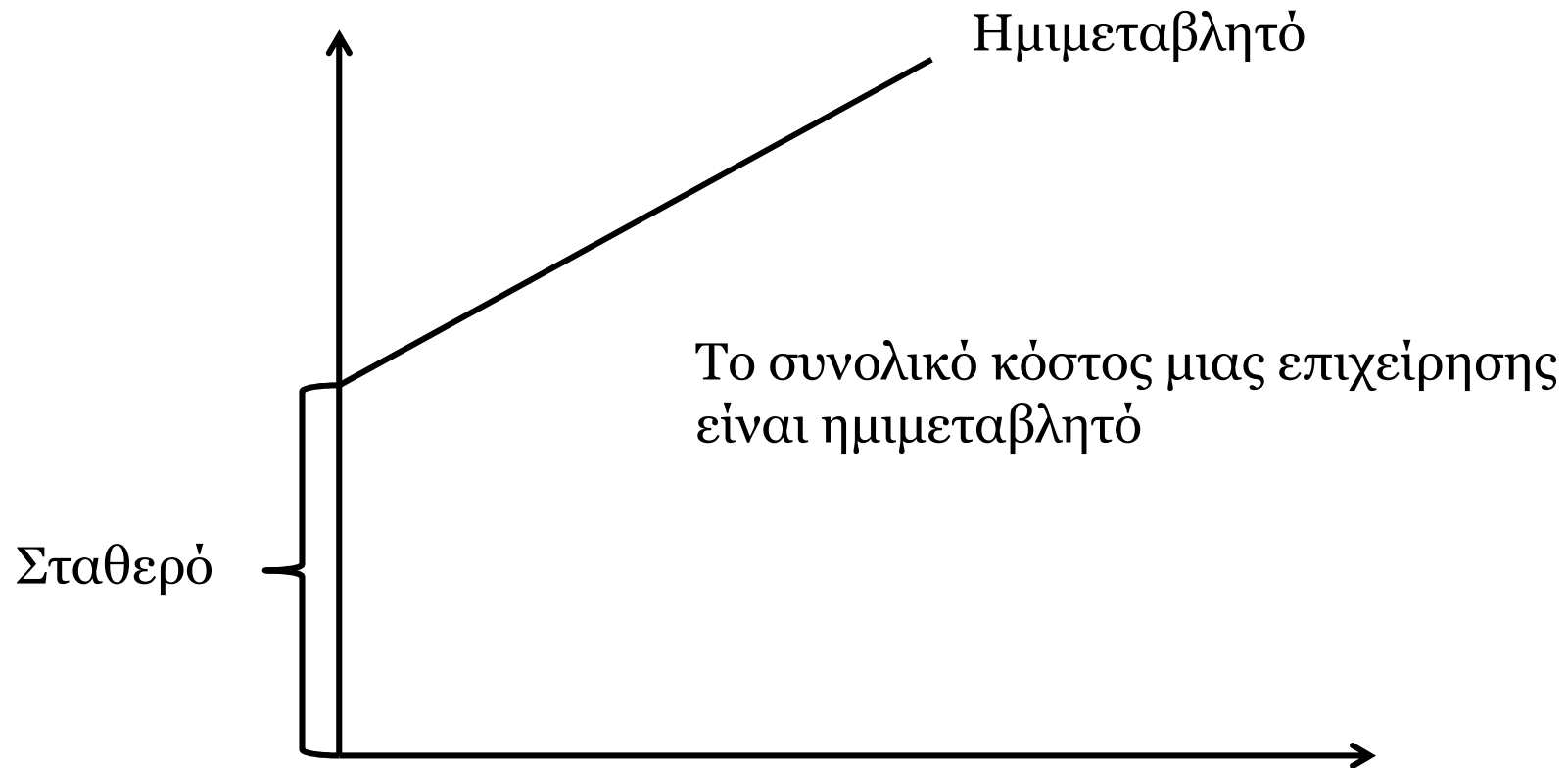

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΣΤ.3 Ημιμεταβλητό

Είναι εκείνο που περιέχει στο σύνολό του ένα κομμάτι σταθερού και ένα κομμάτι μεταβλητού κόστους

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η βιομηχανική επιχείρηση «Α» έχει εξασφαλίσει για το 2024 την παραγωγή και την διάθεση 10.000 μονάδων του προϊόντος «Β» προς 12 €. Το ανά μονάδα κόστος παραγωγής περιέχει:

Πρώτες Ύλες	1,80€
Άμεση Εργασία	3,20€
Γ.Β.Ε. (μεταβλητά)	1,20€
Γ.Β.Ε. (σταθερά)	1,80€
Σύνολο	8€/μονάδα

Κατά την διάρκεια της χρήσης 2019 ένας νέος πελάτης επιθυμεί να αγοράσει επιπλέον 5.000 μον. προς 7,60 € ανά μονάδα προϊόντος

Ζητείται: Η αξιολόγηση της πρότασης δεδομένου ότι αν την δεχθεί:

- α) θα τύχει συνολικής έκπτωσης επί των Α' υλών 15% και
- β) η επιπλέον παραγωγή 5.000 μον. θα παραχθεί υπερωριακά με προσαύξηση του κόστους εργασίας κατά 25%.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΙΚΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ (πριν την πρόταση)			
	Μονάδες	Τιμή ανά μονάδα (€)	Σύνολο
Έσοδα πωλήσεων	10.000	12	120.000
Μείον κόστος παραγωγής			
	10.000	8	80.000
Μικτό Αποτέλεσμα			40.000

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΙΚΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ (μετά την πρόταση)			
	Μονάδες	Τιμή ανά μονάδα {€}	Σύνολο
Εσοδα πωλήσεων (1)	10.000	12,00	120.000
Εσοδα πωλήσεων (2)	5.000	7,60	38.000
Μείον/ κόστος παραγωγής			
Πρώτη ύλη (Φθίνον)	15.000	$(1,80 - (1,80 \times 15\%)) = 1,53$	22.950
Άμεση εργασία (Αναλογικό)	10.000	3,20	32.000
Άμεση εργασία (Αύξον)	5.000	$(3,20 + (3,20 \times 25\%)) = 4$	20.000
Μεταβλητά Γ.Β.Ε	15.000	1,20	18.000
Σταθερά Γ.Β.Ε	10.000	1,80	18.000
Συνολικό κόστος παραγωγής			110.950
Μικτό Αποτέλεσμα			47.050

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Η μελέτη της σχέσης των τριών (3) αυτών μεγεθών καθορίζει τη λήψη αποφάσεων για την:

- ✓ Πολιτική των τιμολογήσεων
- ✓ Είσοδο σε νέες αγορές
- ✓ Ενίσχυση της θέσης της επιχείρησης σε συγκεκριμένη αγορά
- ✓ Αποδοχή μιας παραγγελίας με ειδικούς όρους

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Αποτέλεσμα = Έσοδα Δραστηριότητας –
Συνολικό Κόστος

Συνολικό Κόστος = Σταθερό Κόστος + Μεταβλητό
Κόστος

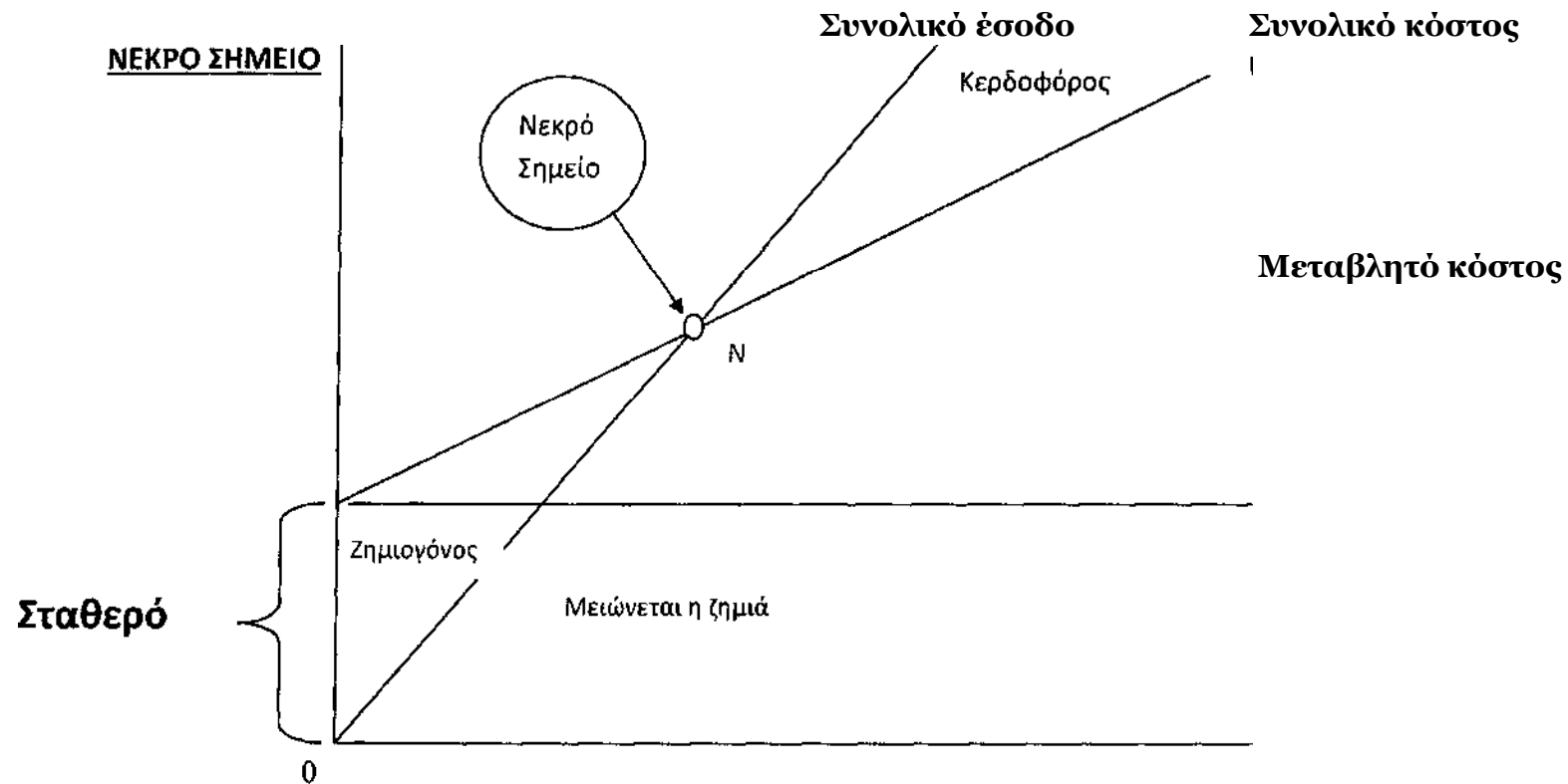

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

ΝΕΚΡΟ Ή ΟΥΔΕΤΕΡΟ Ή ΣΗΜΕΙΟ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Νεκρό ή ουδέτερο ή σημείο ισορροπίας είναι το επίπεδο (βαθμός) δραστηριότητας στο οποίο η επιχείρηση έχει συνολικό κόστος λειτουργίας ακριβώς ίδιο με το συνολικό έσοδο. Στο σημείο αυτό η επιχείρηση δεν έχει ούτε ζημιά ούτε κέρδος.

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

ΝΕΚΡΟ Ή ΟΥΔΕΤΕΡΟ Ή ΣΗΜΕΙΟ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Περίπτώσεις:

1. Αριστερά του σημείου ισορροπίας η επιχείρηση έχει ζημιά. Αυτή μεγιστοποιείται στο σημείο μηδενικής δραστηριότητας. Εκεί η ζημιά ισούται με το σταθερό κόστος με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν άλλα ανόργανα αποτελέσματα.
2. Δεξιά του σημείου ισορροπίας η επιχείρηση έχει κέρδη (βρίσκεται σε κερδοφόρα περιοχή). Τα κέρδη μεγιστοποιούνται με την εξάντληση της δυναμικότητάς της.

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Εφαρμογή 1

Τα παρακάτω στοιχεία αφορούν τη χρήση του 2024 στην επιχείρηση «Χ» που εκμεταλλεύεται το προϊόν «Α»:

- Τιμή πώλησης μονάδας 10€
- Μεταβλητό κόστος μονάδος 4€
- Συνολικό σταθερό κόστος περιόδου 210.000€

Ζητείται να υπολογιστεί το επίπεδο δραστηριότητας για το οποίο η επιχείρηση βρίσκεται στο Νεκρό Σημείο.

ΛΥΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Προσδιορισμός Νεκρού Σημείου:

Συνολικό Κόστος = Σταθερό Κόστος + Μεταβλητό Κόστος

$$10x = 4x + 210.000 \Rightarrow$$

$$6x = 210.000 \Rightarrow$$

$$x = 35.000 \text{ μονάδες}$$

ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΒΑΘΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Εφαρμογή 2

- Η επιχείρηση «Ξεναγήσεις», πραγματοποιεί ημερήσιες ξεναγήσεις σε ιστορικά σημεία της Ρόδου. Για τη χρήση 2024, το ατομικό εισιτήριο ξενάγησης είναι 90 Ευρώ. Το μεταβλητό κόστος ξενάγησης ανά άτομο είναι 30 Ευρώ. Το ετήσιο σταθερό κόστος της επιχείρησης είναι 720.000 Ευρώ.

Ζητείται:

- Α) Να προσδιορίσετε πόσες ατομικές ξεναγήσεις, πρέπει να κάνει η επιχείρηση, για τη χρήση 2024, ώστε να επιτύχει το Σημείο Ισορροπίας.
- Β) Να αιτιολογήσετε κατά τη γνώμη σας πως θα επηρεάσει τη διαμόρφωση του αποτελέσματος πιθανή μείωση του ενοικίου που πληρώνει η επιχείρηση.

ΛΥΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Α) Προσδιορισμός Νεκρού Σημείου:

Συνολικό Κόστος = Σταθερό Κόστος + Μεταβλητό Κόστος

$$90x = 30x + 720.000 \Rightarrow$$

$$60x = 720.000 \Rightarrow$$

$$x = 12.000 \text{ επισκέψεις}$$

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΠΛΗΡΗΣ ή ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Στην πλήρη κοστολόγηση συμμετέχουν όλα τα είδη σταθερού και μεταβλητού κόστους που απαιτούνται για να παραχθεί μια μονάδα προϊόντος. Χρησιμοποιείται για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν την τιμολογιακή πολιτική.

Κόστος Παραγωγής = Ανάλωση Π.Υ + Άμεση εργασία + Μεταβλητά Γ.Β.Ε + Σταθερά Γ.Β.Ε

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΜΕΣΗ ή ΟΡΙΑΚΗ ή ΜΕΤΑΒΛΗΤΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Στην άμεση κοστολόγηση το κόστος παραγωγής επιβαρύνεται μόνο με τα μεταβλητά στοιχεία κόστους. Χρησιμοποιείται για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν την ανάληψη ειδικών παραγγελιών

$\text{Κόστος Παραγωγής} = \text{Ανάλωση Π.Υ} + \text{Άμεση εργασία} + \text{Μεταβλητά Γ.Β.Ε}$

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

- ✓ Είναι η διαδικασία υπολογισμού του ιδανικού κόστους, με το οποίο μπορεί να παραχθεί μια μονάδα προϊόντος.
- ✓ Σκοπός είναι η σύγκριση του πραγματικού κόστους με το πρότυπο.

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

- ✓ Η απόκλιση που τυχόν προκύψει από την σύγκριση αυτή αναλύεται προσεκτικά.
- ✓ Σκοπός η λήψη διορθωτικών μέτρων για την εξάλειψη ή τον περιορισμό των αρνητικών αποκλίσεων

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Παράμετροι που διαμορφώνουν το Πρότυπο Κόστος

1. Ποσοτικό πρότυπο

- Εκφράζει την ιδανική ποσότητα ενός είδους κόστους που απαιτείται για να παραχθεί μία μονάδα προϊόντος.
- Καθορίζεται μέσα από λεπτομερείς μετρήσεις και υπολογισμούς.
- Υπόκειται στον απόλυτο έλεγχο της επιχείρησης και μπορεί να ελεγχθεί ικανοποιητικά

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

2. Χρηματικό πρότυπο

- Εκφράζει το ιδανικό κόστος απόκτησης μίας μονάδας κόστους που απαιτείται για την παραγωγή του προϊόντος
- Υπολογίζεται μετά από συστηματική έρευνα της αγοράς.
- Δεν μπορεί να ελεγχθεί απόλυτα, διότι επηρεάζεται από παραμέτρους που διαμορφώνονται στην αγορά και δεν μπορούν να ελεγχθούν από την επιχείρηση

ΠΡΟΤΥΠΑ Γ.Β.Ε.

Αποτελούνται από έναν μεγάλο αριθμό ειδών κόστους. Αυτό δημιουργεί πρόβλημα στον υπολογισμό τους με βάση το ποσοτικό και το χρηματικό πρότυπο.

Καθορίζονται βάση του προτύπου επιπέδου δραστηριότητας, με δύο προκαθορισμένους συντελεστές (για τα Μεταβλητά και τα Σταθερά ΓΒΕ) με βάση το πρότυπο επίπεδο δραστηριότητας.

ΠΡΟΤΥΠΑ Γ.Β.Ε.

Προκαθορισμένοι πρότυποι συντελεστές ΓΒΕ:

1.

$$\text{Μεταβλητών ΓΒΕ} = \frac{\text{Προβλεπόμενα Πρότυπα Μεταβλητά ΓΒΕ}}{\text{Προβλεπόμενη Πρότυπη Δραστηριότητα}}$$

2.

$$\text{Σταθερών ΓΒΕ} = \frac{\text{Προβλεπόμενα Πρότυπα Σταθερά ΓΒΕ}}{\text{Προβλεπόμενη Πρότυπη Δραστηριότητα}}$$

ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ ΜΟΝΑΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ «Χ»

<u>Στοιχείο Κόστους</u>	<u>Ποσοτικό Πρότυπο</u>	<u>Χρηματικό Πρότυπο</u>	<u>Πρότυπο Κόστος</u>
Πρώτες Υλες	5 κιλά *	4€	= 20€
Άμεση εργασία	3 ώρες *	6€	= 18€
Μεταβλητά ΓΒΕ	3 ώρες *	2€	= 6€
Σταθερά ΓΒΕ	3 ώρες *	3€	= 9€
			53€/μόν.

ΤΥΠΟΙ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

1. Ιδανικά πρότυπα

Εκφράζουν το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με το οποίο μπορεί να παραχθεί μία μονάδα προϊόντος υπό ιδανικές συνθήκες:

- ✓ Θέτει ιδανικούς στόχους, δύσκολα όμως να πραγματοποιηθούν.
- ✓ Εμφανίζει συνήθως αρνητικές αποκλίσεις.
- ✓ Επιδρά αρνητικά στην ψυχολογία του προσωπικού.

ΤΥΠΟΙ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

2. Τρέχοντα πρότυπα

Εκφράζουν ένα αρκετά ικανοποιητικό κόστος, με το οποίο μπορεί να παραχθεί μια μονάδα προϊόντος υπό κανονικές συνθήκες:

- ✓ Είναι επιτεύξιμο.
- ✓ Παρακινεί θετικά τους εργαζομένους για την επίτευξή του.
- ✓ Διευκολύνει την κατάρτιση του προϋπολογισμού.

ΧΡΗΣΗ ΙΔΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΝΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

Συνήθως οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν παράλληλα και τις δύο μορφές προτύπων.

Συγκεκριμένα:

- Τα ιδανικά πρότυπα χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ποσοτικού προτύπου.
- Τα τρέχοντα πρότυπα χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του χρηματικού προτύπου.

ΟΙ ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΌ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ

- Το πρότυπο κόστος αποτελεί σύστημα ελέγχου.
- Αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης του πραγματικού κόστους.

Απόκλιση είναι η διαφορά μεταξύ προτύπου και πραγματικού κόστους

Αρνητική
Αποκλίση $\Rightarrow$ Πρότυπο Κόστος $<$ Πραγματικό Κόστος

Θετική
Απόκλιση $\Rightarrow$ Πρότυπο Κόστος $>$ Πραγματικό Κόστος

ΟΙ ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΌ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ

Ο υπολογισμός και η ανάλυση των αποκλίσεων αποτελεί την αφετηρία εντοπισμού των αιτίων και τη βάση λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση ή τον περιορισμό τους.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ

Η συνολική απόκλιση προκύπτει από την σύγκριση προτύπου και πραγματικού κόστους.

Η συνολική απόκλιση μπορεί να οφείλεται:

1. Μόνο στο ποσοτικό πρότυπο ή
2. Μόνο στο χρηματικό πρότυπο ή
3. Να προκύπτει από τη συνδυασμένη επίδραση των δύο αυτών παραμέτρων

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ ΒΑΣΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Αυτή γίνεται με βάση τις δύο παραμέτρους που τις προκαλούν και είναι:

- 1. Απόκλιση ποσότητας ή παραγωγικότητας,** οφείλεται στο ποσοτικό πρότυπο

$$\left[\begin{array}{cc} \text{Πρότυπη} & \text{Πραγματική} \\ \text{Ποσότητα} & \text{Ποσότητα} \end{array} \right] - \times \text{Πρότυπη Τιμή}$$

- 2. Απόκλιση τιμής,** οφείλεται στο χρηματικό πρότυπο

$$\left[\begin{array}{cc} \text{Πρότυπη} & \text{Πραγματική} \\ \text{Τιμή} & \text{Τιμή} \end{array} \right] - \times \text{Πραγματική Ποσότητα}$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ ΓΒΕ

Απόκλιση
Μεταβλ. ΓΒΕ = Πραγματικά
Μεταβλ. ΓΒΕ - Πρότυπα Μεταβλ. ΓΒΕ
που αντιστοιχούν στην
στην πραγμ. παραγωγή

Απόκλιση
Σταθερών ΓΒΕ = Πραγματικά
Σταθερά ΓΒΕ - Πρότυπα Σταθερά ΓΒΕ
που αντιστοιχούν στην
στην πραγμ. παραγωγή

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ

Δίνονται τα πιο κάτω στοιχεία που αφορούν μια χρήση.

- Πρότυπο κόστος μονάδος

Πρώτη Υλη 4τεμ. * 2,00€ = 8,00€

Άμεση εργασία 1 ώρα * 8,00€ = 8,00€

Γ.Κ.Π. 1 ώρα * 2,00€ = 2,00€

- Κατά τη διάρκεια της χρήσεως:

1. Παρήχθησαν 20.000 μονάδες
2. Αναλώθηκαν 80.400τεμ. Π.Υ., με κόστος 2.10€/τεμ.
3. Πραγματοποιήθηκαν 19.800 ώρες άμεσης εργασίας με ωρομίσθιο 8,05€

Ζητείται ο προσδιορισμός και η ανάλυση των αποκλίσεων του βασικού κόστους παραγωγής.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

$$\begin{array}{ccccc} \text{Συνολική} & & \text{Πρότυπο} & & \text{Πραγματικό} \\ \text{Απόκλιση Π.Υ.} & = & \text{Κόστος Π.Υ.} & - & \text{Κόστος Π.Υ.} \\ & & (20.000 \text{ μον.} * 4 \text{ τεμ.} * 2 \text{ €}) & & (80.400 \text{ τεμ.} * 2,10 \text{ €}) \end{array}$$

Α 8.840€

160.000

<

168.840

Ανάλυση
Απόκλισης
Πρώτων Υλών

$$\text{Ποσότητας} = \left[\frac{\text{Πρότυπη Ποσότητα} - \text{Πραγματική Ποσότητα}}{\text{Πρότυπη Ποσότητα}} \right] \times \text{Πρότυπη Τιμή}$$

Α 800€ (80.000 τεμ. < 80.400 τεμ.) * 2€

$$\text{Τιμής} = \left[\frac{\text{Πρότυπη Τιμή} - \text{Πραγματική Τιμή}}{\text{Πρότυπη Τιμή}} \right] \times \text{Πραγματική Ποσότητα}$$

Α 8.040€ (2€ < 2,10€) * 80.400 τεμ.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΜΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

$$\text{Συνολική Απόκλιση Α.Ε.} = \text{Πρότυπο Κόστος Άμεσης Εργ.} - \text{Πραγματικό Κόστος Άμεσης Εργ.}$$

$$(20.000 \text{ μον.} * 1 \text{ ώρα} * 8 \text{ €}) - (19.800 \text{ ώρ.} * 8,05 \text{ €})$$

Θ 610€

160.000€

>

159.390€

Ανάλυση
Απόκλισης
Άμεσης Εργ.

$$\text{Ποσότητας} = \left[\frac{\text{Πρότυπες ώρες}}{\text{Πρότυπες ώρες}} - \frac{\text{Πραγματικές ώρες}}{\text{Πραγματικές ώρες}} \right] \times \text{Πρότυπες ωρομίσθιο}$$

$$\Theta 1.600 \text{ €} \quad (20.000 \text{ ώρ.} > 19.800 \text{ ώρ.}) * 8 \text{ €}$$

$$\text{Τιμής} = \left[\frac{\text{Πρότυπο ωρομίσθ.}}{\text{Πρότυπο ωρομίσθ.}} - \frac{\text{Πραγματικό ωρομίσθ.}}{\text{Πραγματικό ωρομίσθ.}} \right] \times \text{Πραγματικές ώρες}$$

$$\text{Α } 990 \text{ €} \quad (8 \text{ €} < 8,05 \text{ €}) * 19.800 \text{ ώρες}$$

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!!!